

Νέος Παιδαγωγός

online

Το δικτυακό περιοδικό για τον παιδαγωγό του σήμερα.

2020: Εικόνες από ελληνικά σχολεία
Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης

Διαδικτυακή έκδοση

<http://neospaidagogos.online>

19ο Τεύχος, Ιούλιος 2020

I.S.S.N.: 2241-6781

ARINELA
KOCIKO

Η Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης στον χώρο και τον χρόνο

Θόδης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.02, giorgos_thodis@yahoo.gr

Αρναούτη Ειρήνη, Εκπαιδευτικός Π.Ε.06, earnaouti@gmail.com

Φανίδης Χρήστος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.04, cdfan@sch.gr

Περίληψη

Η Ευαγγελική Σχολή ιδρύθηκε το 1733 στη Σμύρνη και για περίπου δύο αιώνες εξελίσσεται σε μια ισχυρή εστία παιδείας και ένα σημαντικό μορφωτικό ίδρυμα, που περιλάμβανε μεταξύ άλλων βιβλιοθήκη, αρχαιολογικό μουσείο, νομισματική συλλογή αλλά και τυπογραφείο. Στις τάξεις της θα διδάξουν αλλά και θα σπουδάσουν σημαντικά πρόσωπα της ελληνικής ιστορίας και διανοήσης, όπως ο Θεόφιλος Καΐρης, ο Βενιαμίν ο Λέσβιος, ο Αδαμάντιος Κοραΐς και ο Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄. Η μικρασιατική καταστροφή θα διακόψει τη λειτουργία της Σχολής για λίγα χρόνια. Οι πρόσφυγες όμως από την πρώτη στιγμή θα προσπαθήσουν για την επανίδρυσή της, κάτι το οποίο θα γίνει με προεδρικό διάταγμα του 1934. Σήμερα η Σχολή λειτουργεί ως Πρότυπο Γυμνάσιο και Γενικό Λύκειο στη Νέα Σμύρνη, σε κτήριο που σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Αλέξανδρο Τομπάζη. Το παρόν άρθρο παρακολουθεί την ιστορία και τη δράση της Ευαγγελικής Σχολής από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα.

Λέξεις-Κλειδιά: Ευαγγελική Σχολή, Σμύρνη, Νέα Σμύρνη, Πρότυπο Σχολείο

Ίδρυση

Το ημερολόγιο έδειχνε 22 Ιουνίου 1733, όταν ο μοναχός Ιερόθεος Δενδρινός και τρεις πρόκριτοι της ελληνικής κοινότητας της Σμύρνης, ο Παντολέον Σεβαστόπουλος, ο Γεώργιος Όμηρος και ο Ζώρης Βιτάλης, υπέγραψαν το συμφωνητικό έγγραφο για την ίδρυση ενός νέου εκπαιδευτικού ιδρύματος στην πόλη, το οποίο έμελλε να εξελιχθεί ως ένα από τα πιο σημαντικά μορφωτικά ιδρύματα της Ελλάδας, με έντονη εκπαιδευτική δραστηριότητα που συνεχίζεται μέχρι και σήμερα.

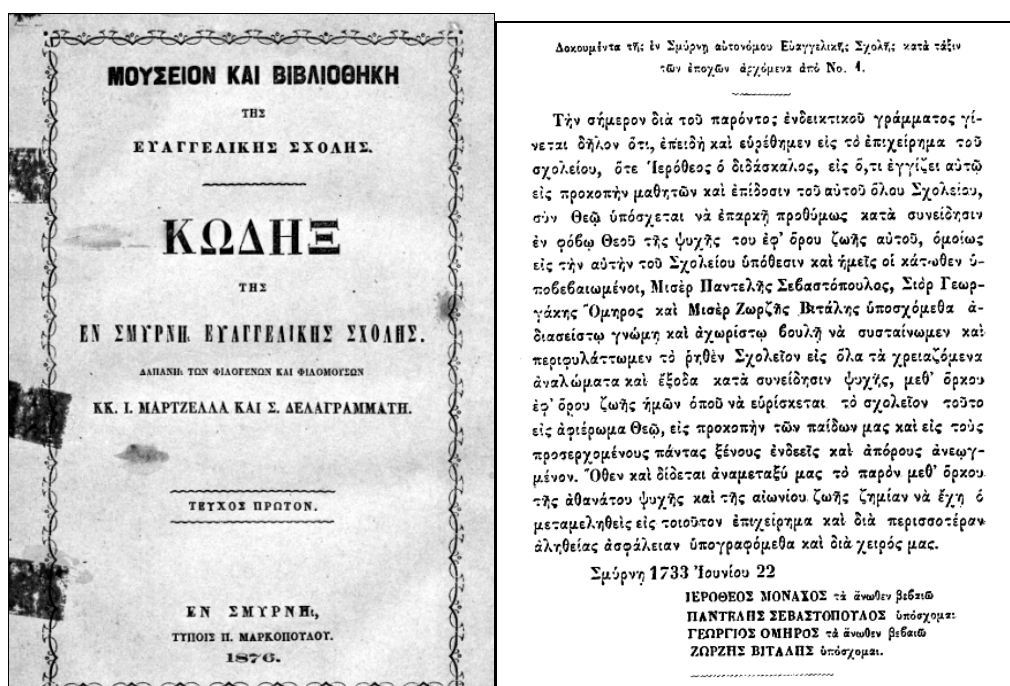

Εικόνα 1: Μαρμάρινη πλάκα του Συνδέσμου Αποφοίτων Ευαγγελικής Σχολής προς τιμή του Π. Σεβαστόπουλου, σε τοίχο της αυλής της Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης

Η ίδρυση άλλωστε ελληνικών σχολείων σε διάφορες πόλεις της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά τον 17^ο αλλά και τον 18^ο αιώνα ήταν γενικευμένη και προκύπτει ως αποτέλεσμα της οικονομικής άνθησης και της πνευματικής αναγέννησης των Ελλήνων.

Είχε προηγηθεί το 1708 η λειτουργία σχολείου στη Σμύρνη στο οποίο δίδασκε ο Αδαμάντιος Ρύσιος (απόφοιτος της Πατριαρχικής Ακαδημίας της Κωνσταντινούπολης και παππούς του Κοραή). Ο Ρύσιος θα διδάξει για δέκα χρόνια, αλλά θα παραιτηθεί, αφήνοντας τη θέση του στον Ιωάννη Δενδρινό από την Ιθάκη, ο οποίος αργότερα γίνεται μοναχός και αλλάζει το όνομά του σε Ιερόθεος.

Για αυτό το λόγο, πολλοί μελετητές της ιστορίας της Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης αναφέρουν ως έτος ίδρυσής της το 1717, όταν ο τότε Μητροπολίτης Σμύρνης Ανανίας, μετά την αποχώρηση του Ρύσιου και την ανάληψη καθηκόντων από τον Ιερόθεο Δενδρινό, πήρε την πρωτοβουλία επανίδρυσης, στον ίδιο χώρο, του πρώτου επίσημου ελληνικού κοινοτικού σχολείου που λειτουργούσε στην πόλη. (Φραγκούλης, 1998: 5)

Εικόνα 2: «Κώδηξ τῆς ἐν Σμύρνῃ Εὐαγγελικῆς Σχολῆς» (1876)

Πηγή: https://anemi.lib.uoc.gr/php/pdf_pager.php

Το σχολείο όμως αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα λειτουργίας και χρηματοδότησης. Για αυτό ο μοναχός με τους τρεις προαναφερθέντες πρόκριτους συμφωνούν στην ίδρυση του ιδρύματος με τους όρους ο πρώτος να αναλάβει τη διεύθυνση και τη διδασκαλία και οι τρεις άλλοι να καλύπτουν τα έξοδα λειτουργίας του. Δέκα χρόνια αργότερα, την 1η Δεκεμβρίου 1743, με ένα δεύτερο έγγραφο, το σχολείο αφιερώθηκε στον *Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς σχολεῖον τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν καὶ φροντιστήριον πάντων τῶν ἐλληνικῶν μαθημάτων* (Παπαηλιάκη, 2016: 23)

Διοίκηση

Η εφορεία και η διεύθυνση ήταν οι ανώτερες διοικητικές αρχές της Ευαγγελικής Σχολής, υπεύθυνες για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία της.

Πρώτοι έφοροι της σχολής διετέλεσαν οι ιδρυτές της. Στη συνέχεια η εφορεία απαρτιζόταν από τέσσερα μέλη –αριθμός που αργότερα αυξήθηκε σε δώδεκα– τα οποία άλλαζαν κάθε τρία χρόνια. Τα μέλη της εφορείας παρακολουθούσαν κάποια μαθήματα, διόριζαν, αντικαθιστούσαν και επιθεωρούσαν τους δασκάλους, ενώ έδιναν τις κατάλληλες οδηγίες για κάθε περίπτωση και είχαν τη διαχείριση της περιουσίας της σχολής.

Ο διευθυντής ήταν ο άμεσος προϊστάμενος της σχολής και υπεύθυνος της εσωτερικής λειτουργίας της. Οι πρώτοι διευθυντές της σχολής ήταν κληρικοί και είχαν τον τίτλο του διδασκάλου. Από το 1828, έπαψαν να είναι αποκλειστικά ιερωμένοι και ονομάστηκαν αρχιδιδάσκαλοι. Μετά το 1846, είχαν τον τίτλο του γυμνασιάρχη. Εκτός από τη διεύθυνση του κλασικού γυμνασίου, διηύθυναν τα διάφορα παραρτήματα της Ευαγγελικής Σχολής, από τα δημοτικά σχολεία έως και την Εμπορική Σχολή. Επίσης, έδιναν τη γνώμη τους στην εφορεία πριν από την απόλυση ή το διορισμό ενός δασκάλου ή ενός καθηγητή. (Λιθοξόου-Σαλάτα, 1959: 28)

Η Ευαγγελική Σχολή έπρεπε να βρίσκει χρηματικούς πόρους για τους μισθούς των δασκάλων και των καθηγητών της, τις δαπάνες για την καθημερινή λειτουργία της (θέρμανση, αγορά γραφικής ύλης κτλ.), την αγορά βιβλίων, καθώς και τις υποτροφίες στους άπορους μαθητές της· επίσης, έπρεπε να αντιμετωπίζει τις έκτακτες δαπάνες. Τα έσοδά της προέρχονταν κυρίως από δωρεές ευεργετών, από την ενοικίαση των ακινήτων της, τους τόκους εισοδημάτων της, τις διάφορες βοήθειες της ελληνικής κοινότητας, τα δικαιώματα από τις εγγραφές των μαθητών της, τα «εισιτήρια», τους ελέγχους και τα απολυτήρια, αλλά και από τους εράνους και τις συνδρομές των κατοίκων της Σμύρνης. (Σμυρνέλη, 2002)

Μέχρι την Επανάσταση του 1821

Τα πρώτα χρόνια, το εκπαιδευτικό ίδρυμα, αφιερωμένο «εις τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν Κύριον ἡμῶν Χριστόν», είχε διάφορα ονόματα: Μεγάλον Σχολεῖον, Ἑλληνικόν Σχολεῖον ή Ευαγγελικόν Φροντιστήριον (Λιθοξόου-Σαλάτα, 1959: 11) και με την πάροδο του χρόνου, το 1808, επικράτησε το όνομα «Εὐαγγελική Σχολή», πρωτοαναφερόμενο σε έγγραφο του Πατριαρχείου. (Αναστασιάδης, 1938: 92)

Η σχολή διαμορφώνει θρησκευτικό χαρακτήρα (που θα διατηρηθεί έως το 1828) και το 1747 τίθεται κάτω από την προστασία της Μεγάλης Βρετανίας και ειδικότερα του άγγλου προξένου στη Σμύρνη, με στόχο την απρόσκοπτη λειτουργία της υπό το καθεστώς των διεθνών διομολογήσεων. (Σμυρνέλη, 2002)

Στις 24 Ιουνίου του 1778 μια μεγάλη φωτιά θα καταστρέψει ολοσχερώς το κτήριο. Η Σχολή γρήγορα θα επαναλειτουργήσει και θα αναπτυχθεί μέχρι το ξέσπασμα της Επανάστασης του 1821. Στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα θα δημιουργηθεί ανταγωνισμός με το «Φιλολογικόν Γυμνάσιον» (ιδρυμένο το 1809 ως «Νέα Δημόσια Σχολή») που λειτουργεί παράλληλα και ακολουθεί ένα λιγότερο συντηρητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Είναι η εποχή που ο Θεόφιλος Καΐρης, καθηγητής Φιλοσοφίας και

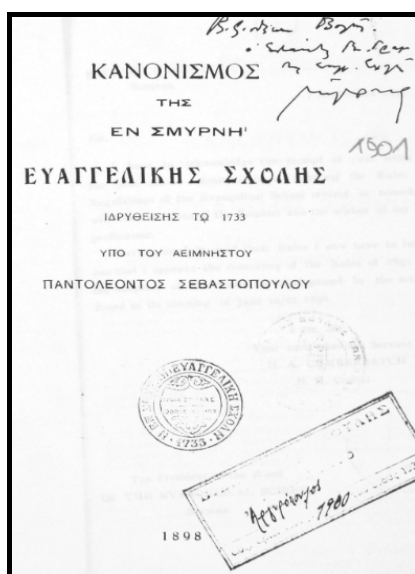
Μαθηματικών, θα κληθεί να διδάξει στη Σχολή για μικρό χρονικό διάστημα αλλά και ο Βενιαμίν ο Λέσβιος για να αναλάβει τη διεύθυνσή της.

Μέχρι τη Μικρασιατική Καταστροφή

Μετά την Επανάσταση λειτουργεί το 1824 εκ νέου και το 1828 αναλαμβάνει τη διεύθυνση της Σχολής ο Αβράμιος Ομηρόλης, που θέτει σχέδιο ανασυγκρότησής της. Μεταξύ άλλων αρχίζει η αποβολή του θρησκευτικού χαρακτήρα με την μη υποχρεωτική ιδιότητα του ιερωμένου για τη θέση του διευθυντή της Σχολής και η πρόσληψη δασκάλου της Γαλλικής και αργότερα της Ιταλικής και της Αγγλικής. (Λιθοξόου-Σαλάτα, 1959: 14).

Επίσης το 1830 αρχίζει η περιοδική λειτουργία του τυπογραφείου της Ευαγγελικής Σχολής (Σολδάτος, 1989: Α134). Στο τυπογραφείο αυτό εκδίδεται η εφημερίδα των αγγλοαμερικανών ιεραποστόλων (μισσιοναρίων) με τίτλο «Ο Φίλος τῶν Νέων». Στη συνέχεια όμως ο Ομηρόλης διαφωνεί μαζί τους και προσπαθεί να εκδώσει δική του εφημερίδα και διδακτικά βιβλία. Σε συνεργασία με τον Αντώνιο Πατρίκιο, ενισχύει το τυπογραφείο, δημιουργώντας την «Ἑλληνική Τυπογραφία». Εκεί εκδίδεται το 1834, το «Δοκίμιον Ἐπιστολικῶν Κανόνων» του Ομηρόλη. Στη συνέχεια το τυπογραφείο θα λειτουργήσει με διακοπές έως το 1839 (Γιαννακόπουλος, 2002: 110)

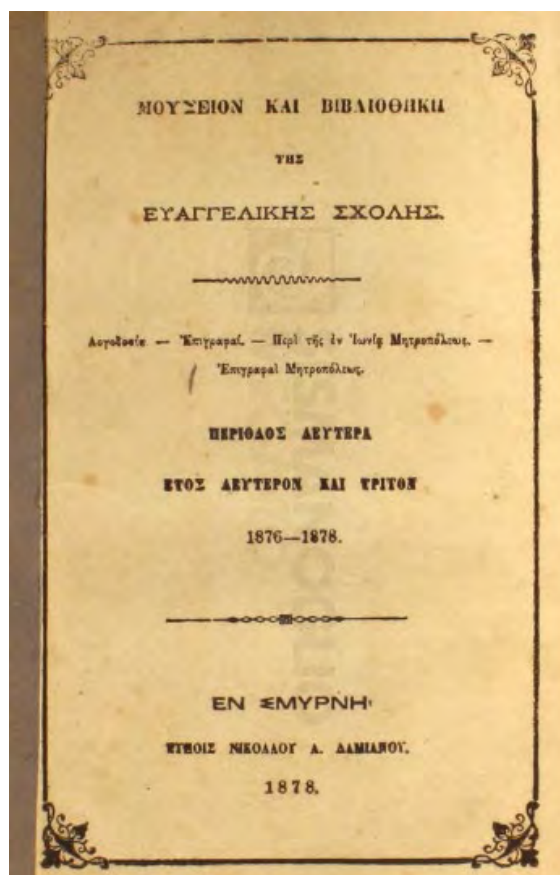
Το 1838 επί διεύθυνσης του Νεοκλή Παπάζογλου ιδρύεται φιλολογικός-μορφωτικός σύλλογος με αναγνωστήριο, το «Μουσεῖον», και δημιουργείται κανονισμός λειτουργίας της Σχολής.

Εικόνα 3: «Κανονισμός τῆς ἐν Σμύρνῃ Εὐαγγελικῆς Σχολῆς» (1898)
Πηγή: https://anemi.lib.uoc.gr/php/pdf_pager.php

Η Βιβλιοθήκη της Ευαγγελικής ιδρύεται το 1838 και πενήντα χρόνια αργότερα διαθέτει περίπου 32.000 βιβλία για να φτάσει στον αριθμό των 50.000 τίτλων λίγο πριν την καταστροφή. Ήταν η μεγαλύτερη ελληνική βιβλιοθήκη της Ανατολής. Η Βιβλιοθήκη

και το Μουσείο αργότερα συγχωνεύονται με τη Σχολή και εκδίδεται από το 1874 το περιοδικό «Μουσείον καί Βιβλιοθήκη τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς» (Κοροβίνης, 2005: 214).

Εικόνα 4: «Μουσείον καί Βιβλιοθήκη τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς» (1878)

Το 1842 ξεσπά μια δεύτερη πυρκαγιά, η οποία αφήνει ανέγγιχτη μόνο τη Βιβλιοθήκη, την αίθουσα του Μουσείου και κάποιους μικρότερους χώρους. (Βαλέτας 1939: 247)

Από το 1843 με διευθυντή τον Γ. Χρυσοβέργη έως το 1860 η Σχολή διαιρείται σε τριτάξιο ελληνικό σχολείο και τετρατάξιο γυμνάσιο, ακολουθώντας το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας. Το 1846 σχεδιάζεται το έμβλημα της Σχολής στο οποίο αναγράφεται η φράση «Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου». Χρησιμοποιείται για πρώτη φορά κάτω από τον τίτλο «Ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολή», στον δεύτερο κατά σειρά κανονισμό της, ο οποίος συντάχθηκε από τον διευθυντή Γεώργιο Χρυσοβέργη.

Εικόνα 5: Το έμβλημα της Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης

Τα επόμενα χρόνια και υπό τη διεύθυνση του Κωνσταντίνου Ξανθόπουλου η Σχολή ακμάζει και διατηρεί το δικαίωμα να εγγράφει τους αποφοίτους της χωρίς εξετάσεις στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, σύμφωνα με έγγραφο της 20^{ης} Αυγούστου 1862 που υπογράφει ο πρύτανης Κων. Ασώπιος:

«Έχοντες δὲ ὑπ' ὄψιν οἱ καθηγηταὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν μέρους τὰ παρὰ τῶν ἐφόρων ἐκτιθέμενα, ἀφ' ἑτέρου τὸν κανονισμόν τῆς σχολῆς καὶ πεποιθότες, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ ἐκτελοῦνται ἀκριβῶς, παρεδέχθησαν τὴν τῶν κ. Ἐφόρων αἴτησιν, ἀποφηνάμενοι, ἵνα γίνωνται δεκτοὶ εἰς ἐγγραφήν ἄνευ ἐξετάσεων οἱ φέροντες ἀπολυτήριον τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης....

Εὐπειθέστατος, ὁ Πρύτανης Κ. Ασώπιος» (Σολωμονίδης, 1961: 108)

Επιπλέον, αναπτύσσεται σταδιακά σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα κεντρικών σχολών που περιλαμβάνει νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο, εμπορικό τμήμα, τμήμα ξένων γλωσσών και διδασκαλείο καθώς και περιφερειακά παραρτήματα σε όλη τη Σμύρνη (Σολδάτος, 1959: Α193).

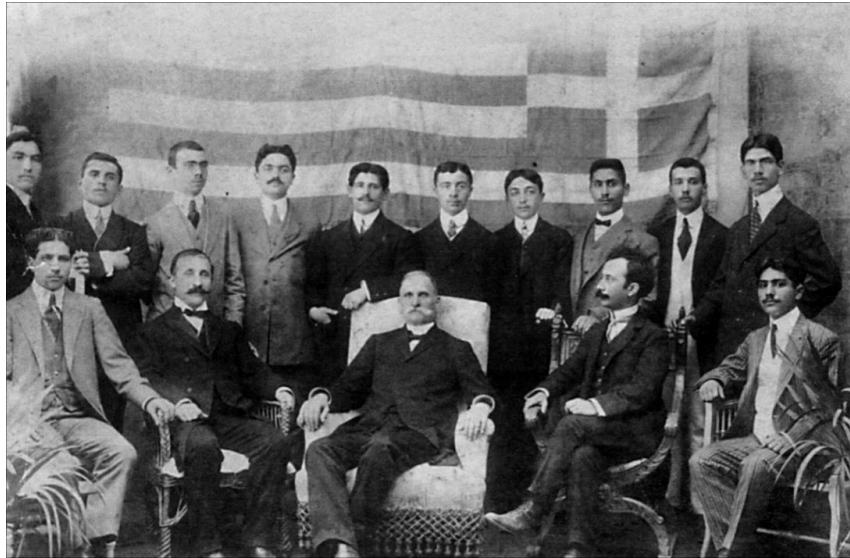
Η Σχολή διέθετε ακόμα πολύ αξιόλογο Αρχαιολογικό Μουσείο (1873) με 1.514 πήλινα αντικείμενα, 157 γυάλινα, 270 επιγραφές, 192 σταθμά και περισσότερα από 900 μάρμαρινα αγάλματα και ανάγλυφα. Μέρος του Μουσείου αποτελεί και η αποτελούμενη από 15.000 νομίσματα συλλογή, τα περισσότερα από τα οποία είναι μικρασιατικής προέλευσης. Περιλάμβανε επίσης Φυσιολογικό Μουσείο και Πινακοθήκη με έργα ονομαστών ζωγράφων.

Το 1878 διευθυντής αναλαμβάνει ο Ματθαίος Παρανίκας και η Σχολή συγκεντρώνει ακόμη περισσότερους μαθητές από όλη την γύρω περιοχή, πέρα της Σμύρνης, γεγονός που οδηγεί στη δημιουργία παραρτημάτων («εξαρτήματα») σε διάφορες συνοικίες (Σταυρίτης, 1947: 21)

Το 1894 ιδρύεται εμπορική σχολή (Σολδάτος, 1989: Α193) και τον Σεπτέμβριο του 1910 λειτουργεί τριτάξιο διδασκαλείο για την εκπαίδευση δημοδιδασκάλων, που στηρίζεται από την ελληνική κυβέρνηση με τη χρηματοδότησή του καθώς και με τη μισθοδοσία του προσωπικού.

«Έχω τήν τιμήν νά ἀναγγείλω ὑμῖν ὅτι ἤρξατο ἡ λειτουργία τοῦ ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ Διδασκαλείου, συμφώνως πρός τάς ἐντολὰς καί ὁδηγίας τοῦ Ὑπουργείου». Ἐγγραφο 2656/21-9-1910 του Γενικού Προξενείου Σμύρνης προ το Ὑπουργεῖο Εξωτερικῶν (Σολδάτος, 1991: Γ52)

Η ίδρυση του διδασκαλείου προέκυψε μετά την επιβολή του Συντάγματος του 1908, που εμποδίζει τη διδασκαλία σε σχολεία της Μ. Ασίας από δασκάλους ελληνικής υπηκοότητας. Λειτουργεί ανεξάρτητα, στεγάζεται όμως στην Ευαγγελική Σχολή και διευθύνεται από τον γυμνασιάρχη της (Σολδάτος, 1959: Α194).

Εικόνα 6: Καθηγητές και παλιοί μαθητές της Ευαγγελικής Σχολής, 1910
Πηγή: <http://www.ehw.gr/asiaminor/Forms/fMedia.aspx?ID=Media>

Κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο η Οθωμανική Αυτοκρατορία δεν αναγνωρίζει την από το 1747 προστασία της Ευαγγελικής από την Αγγλία, η οποία πολεμά με τις αντίπαλες δυνάμεις της Αντάντ. Επιπλέον, ανατίθεται η διοίκηση στη Δημογεροντία και ξεσπούν διαμάχες ανάμεσα στη διεύθυνση και τους εφόρους.

Τελευταίος διευθυντής, πριν τη Μικρασιατική Καταστροφή, είναι ο φιλόλογος Νικόλαος Λιθοξόος, κατά τη θητεία του οποίου αυξάνονται τα έτη φοίτησης και ο αριθμός των φοιτώντων μαθητών υπολογίζεται στους 1.500 περίπου το 1922 (Λιθοξόου-Σαλάτα, 1959: 29).

Η καταστροφή της Σμύρνης όμως διακόπτει τη γόνιμη δράση της Σχολής στα μικρασιατικά εδάφη, τη στιγμή μάλιστα που ήταν έτοιμο το νέο κεντρικό κτήριο το οποίο θα ανταποκρινόταν στις αυξημένες απαιτήσεις της.

Έχουν πια συμπληρωθεί περίπου δύο αιώνες λειτουργίας της Σχολής στη Σμύρνη, με ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη μόρφωση των Ελλήνων και στη διατήρηση και ανάπτυξη του ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής γλώσσας.

Εικόνα 7: Το νέο κτήριο της Ευαγγελικής Σχολής στη Σμύρνη (συλλογή Α. Σ. Μαϊλλη)

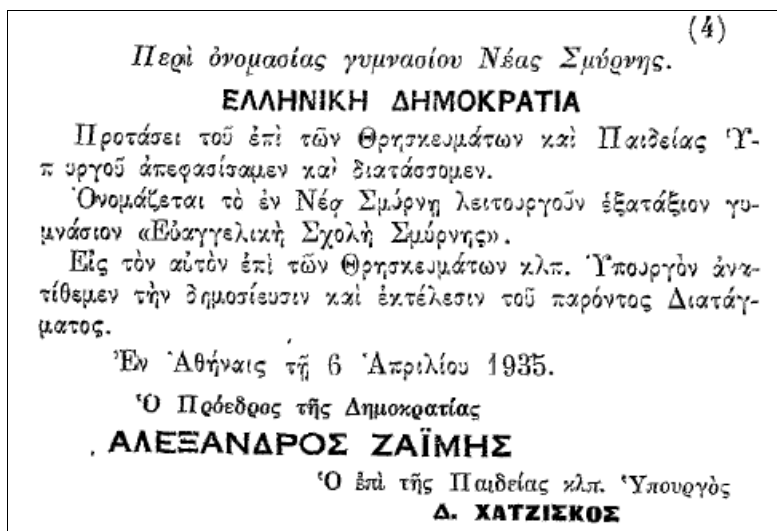
Η Ευαγγελική Σχολή στη Νέα Σμύρνη

Η νέα κατάσταση που δημιούργησε η Μικρασιατική Καταστροφή επηρέασε βέβαια και το ζήτημα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Η μεγάλη κινητοποίηση όμως των προσφύγων και άλλων δραστήριων μελών της κοινότητας οδήγησαν στην ίδρυση του μεικτού εξατάξιου Γυμνασίου Νέας Σμύρνης (Π.Δ. 31 Ιουλίου 1934). Το σχολείο θα λειτουργήσει σε κτήριο της Πλατείας, ιδιοκτησίας του Γ. Τσακίρη, στη σημερινή οδό Ειρήνης (Καφετζάκη, 2015) και η έναρξη των μαθημάτων θα γίνει στις 18 Ιανουαρίου 1935 με γυμνασιάρχη τον Ιωάννη Παπαγιαννόπουλο.

Εικόνα 8α, β: Το κτήριο της Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης στην οδό Ειρήνης και σημερινή αναμνηστική μαρμαρίνη πλάκα στο ίδιο σημείο

Η μετονομασία του σχολείου σε «Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης» θα γίνει με διάταγμα, στις 6 Απριλίου 1935 (ΦΕΚ 177Α/1935), ενώ μέχρι τότε υπήρχε απαγόρευση του δικαιώματος ονοματοθεσίας σε δημόσια γυμνάσια.

Εικόνα 9: Το Π.Δ Περί ονομασίας γυμνασίου Νέας Σμύρνης (ΦΕΚ 177Α /1935)

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, το 1946, με την ίδρυση του Γυμνασίου Θηλέων Νέας Σμύρνης, η Ευαγγελική Σχολή γίνεται Γυμνάσιο Αρρένων, όπως και στη Σμύρνη.

Η Ευαγγελική Σχολή θα στεγαστεί το 1966 στο κτήριο στη συμβολή των οδών Κοραή και Αγίου Ανδρέου ενώ με την Υ.Α. 65297/28-5-1971 «Περί Μετατροπής της Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Νέας Σμύρνης εἰς Πρότυπον Σχολεῖον», το Γυμνάσιο Αρρένων της Σχολής μετατρέπεται στην «Πρότυπο Εὐαγγελική Σχολή Νέας Σμύρνης».

Από το 1969 έως το 1974 αναγείρεται από τον ΟΣΚ το νέο κτήριο της Σχολής στη διασταύρωση Αγίας Σοφίας και Λέσβου σε σχέδιο του αρχιτεκτονικού γραφείου του Αλέξανδρου Τομπάζη. Η εγκατάσταση της Σχολής στο νέο κτήριο θα γίνει το σχολικό έτος 1974-1975.

Με τον νόμο 309/1976 το σχολείο διακρίνεται σε 3ετές γυμνάσιο και 3ετές λύκειο ενώ με Υπουργική Απόφαση, το 1979, μετατρέπεται σε μεικτό σχολείο. Μετά από μία σειρά εναλλαγών μεταξύ Προτύπου, Πειραματικού και Προτύπου- Πειραματικού Σχολείου, η Σχολή σήμερα λειτουργεί ως Πρότυπο Γυμνάσιο και Πρότυπο Γενικό Λύκειο.

Τα τελευταία χρόνια, γίνονται προτάσεις για την επέκταση και την αναβάθμιση των κτηριακών εγκαταστάσεων της Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης, προκειμένου να ανταποκρίνεται ακόμη καλύτερα και στη διδασκαλία των μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος σπουδών, αλλά και στην υλοποίηση των εξωδιδασκτικών δράσεων και δραστηριοτήτων που αναπτύσσει.

Βιβλιογραφία

Αναστασιάδης, Α.Σ. (1938), Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης, 90-115, *Στο Μικρασιατικά χρονικά, τόμος Α΄*, Αθήνα: Τμήμα Μικρασιατικών Μελετών της Ένωσης Σμυρναίων.

- Βαλέτας Γ., (1939) Σελίδες από την Πνευματική Ιστορία της Σμύρνης, 199-262 Στο *Μικρασιατικά Χρονικά, τόμος Β΄*, Αθήνα: Τμήμα Μικρασιατικών Μελετών της Ένωσης Σμυρναίων.
- Γιαννακόπουλος, Γ. (2002). Η ελληνική εκδοτική δραστηριότητα στη Σμύρνη, Στο Χατζηγεωργίου Ν. (επιμ.), *Σμύρνη: Η Μητρόπολη του Μικρασιατικού Ελληνισμού*. Αθήνα: Τα Νέα.
- Καφετζάκη, Α. (2015). Η Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης στη Νέα Σμύρνη. Ανακτήθηκε στις 20/5/2020 από http://lyk-evsch-n-smyrn.att.sch.gr/wordpress/wp-content/uploads/Ekpaideutiko_Yliko/Evangelical-School_of_Smyrna-Nea-Smyrni.pdf
- Κοροβίνης, Θ. (2005) (επιμ.). *Σμύρνη: Μια πόλη στη λογοτεχνία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Λιθοξόου – Σαλάτα, Ζ. (1959). *Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Δήμος Νέας Σμύρνης. (1990). *60 Χρόνια Νέας Σμύρνης: 1929-1989*. Αθήνα: Πορεία.
- Δήμος Νέας Σμύρνης. (2009). *Νέα Σμύρνη: Από την Καταστροφή στη Δημιουργία*. Χατζατουριάν, Β (επιμ.), Νέα Σμύρνη: Αλέξανδρος.
- Παπαηλιάκη, Ν. (2016) Εκπαιδευτικές στρατηγικές και οικονομικοί ανταγωνισμοί τον 18ο αιώνα: ο Παντελής Σεβαστόπουλος και η ίδρυση της Ευαγγελικής Σχολής της Σμύρνης, *Τα Ιστορικά*, 63, 23-42.
- Σολδάτος, Χρ. (1991). *Η εκπαιδευτική και πνευματική κίνηση του Ελληνισμού της Μ. Ασίας 1800-1922*, τομ. Γ΄. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Σολδάτος, Χρ. (1989), *Η εκπαιδευτική και πνευματική κίνηση του Ελληνισμού της Μ. Ασίας 1800-1922*, τομ. Α΄. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Σολομωνίδης, Χρ. (1961). *Η παιδεία στη Σμύρνη*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Σμυρνέλη Μ.- Κ., (2002), Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης, Στο *Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού, Μ. Ασία*, Ανακτήθηκε στις 22/5/2020 από <http://www.ehw.gr/l.aspx?id=4309>
- Σταυρίτσης, Α. (1947). *Σμυρναϊκαί Σελίδες*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Φραγκούλης Αθ. (1998). Ευαγγελική Σχολή (Σύντομη Ιστορία), Ανακτήθηκε στις 22/5/2020 από http://lyk-evsch-n-smyrn.att.sch.gr/wordpress/wp-content/uploads/Istoria%20Euaggeliki/Evaggeliki_Sintomi_Istoria_Medium.pdf